

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Прев 317/2015
02.06.2016.године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Браниславе Апостоловић и Гордане Ајншпилер-Поповић, чланова већа, у парници по тужби тужилаца: 1. Т.с. д.о.о. из Н.Б., и 2. F.t. & i. L..ро., В.V.I. које заједно заступа пуномоћник В.М., адвокат из Б., против тужених: 1. Н.т. д.о.о. из Б. и 2. Н.А.Р. д.о.о. из Б., које заједно заступа пуномоћник В.П., адвокат из Б., ради накнаде штете, одлучујући о ревизијама тужилаца и тужених изјављеним против пресуде Привредног апелационог суда Пж бр. 1081/15 од 11.06.2015.године, у седници већа одржаној дана 02.06.2016.године, донео је

РЕШЕЊЕ

УСВАЈА СЕ ревизија тужених, **УКИДА** пресуда Привредног апелационог суда Пж бр. 1081/15 од 11.06.2015.године и пресуда Привредног суда у Београду П бр. 9898/11 од 24.02.2015.године у делу којим су тужени обавезани да тужиоцима солидарно исплате износ од 172.171.776,82 динара, са законском затезном каматом почев од 24.02.2015.године па до исплате, као и у погледу одлуке о трошковима поступка и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

ОДБАЦУЈЕ СЕ као недозвољена ревизија тужилаца изјављена против пресуде Привредног апелационог суда Пж бр. 1081/15 од 11.06.2015.године у делу којим је преиначена првостепена пресуда и одбијен захтев тужилаца за исплату законске затезне камате на износ од 172.171.766,82 динара за период од 15.09.2011.године до 24.02.2015.године.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Београду П бр. 9898/11 од 24.02.2015.године, у ставу првом изреке обавезани су тужени да солидарно солидарним тужиоцима на име накнаде штете-измакле користи исплате износ од 172.171.766,82 динара са законском затезном каматом почев од 15.09.2011.године па до исплате. Ставом другим изреке обавезани су солидарни тужиоци да солидарним туженима на име трошкова поступка исплате износ од 456.894,00 динара.

Привредни апелациони суд је побијаном пресудом Пж бр. 1081/15 од 11.06.2015.године, у ставу првом изреке одбио као неосновану жалбу тужених и потврдио првостепену пресуду Привредног суда у Београду у делу става један изреке којим су обавезани тужени да солидарно исплате тужиоцима износ од

172.171.766,82 динара са законском затезном каматом почев од 24.02.2015.године па до исплате, као и у ставу другом изреке. Ставом другим изреке другостепене пресуде преиначена је првостепена пресуда, тако што је одбијен захтев тужилаца за исплату законске затезне камате на износ од 172.171.766,82 динара за период од 15.09.2011.године до 24.02.2015.године. Ставом трећим изреке одбијен је захтев тужилаца за накнаду трошкова другостепеног парничног поступка.

Против другостепене пресуде тужиоци су изјавили ревизију побијајући је у ставу другом изреке због погрешне примене материјалног права и битне повреде одредаба парничног поступка.

Против другостепене пресуде ревизију су изјавили тужени, због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешне примене материјалног права, те погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања позивајући се на одредбу члана 403. став 2. ЗПП.

Врховни касациони суд је испитао дозвољеност изјављених ревизија применом члана 401. став 2. тачка 5. у вези са чланом 486. и 29. ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 125/04 и 111/09), који се у конкретном случају примењује на основу члана 506. став 1. ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11), осим у погледу ревизијског цензуса који је прописан одредбом члана 23. став 3. Закона о изменама и допунама ЗПП и одлучио да ревизија тужилаца није дозвољена, а ревизија тужених је дозвољена.

У погледу ревизијског цензуса новелирана одредба члана 486. релевантног ЗПП прописује да ревизија у привредним споровима није дозвољена ако вредност предмета спора побијаног дела правноснажне пресуде не прелази динарску противвредност од 100.000 евра по средњем курсу НБС на дан подношења тужбе.

Одредба члана 29. ЗПП, прописује да када је за утврђивање стварне надлежности, састава суда, права на изјављивање ревизије и у другим случајевима предвиђеним у овом закону меродавна вредност предмета спора, као вредност предмета спора узима се само вредност главног захтева. Камате, уговорна казна и остала споредна тражења, као и парнични трошкови не узимају се у обзир, ако не чине главни захтев.

Како се ревизијом тужилаца побија другостепена пресуда у делу којим је преиначена првостепена пресуда у погледу камате као споредног тражења за период од 15.09.2011.године до 24.02.2015.године, и тужбени захтев у овом делу одбијен, то следом цитираних законских одредби ревизија тужилаца није дозвољена, обзиром да се на основу камате као споредног тражења не утврђује вредност спора релевантна за дозвољеност ревизије.

На дозвољеност ревизије није од утицаја то што је првостепена пресуда преиначена у овом делу другостепеном пресудом, јер се обзиром да је тужба у предметном спору поднета 15.09.2011.године, на парнични поступак који је претходио одлучивању о ревизији не примењује Закон о изменама и допунама ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 55/14) осим у погледу висине ревизијског цензуса. Стога се не примењује ни одредба члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП, која прописује да је ревизија увек дозвољена када је другостепени суд преиначио

првостепену пресуду и одлучио о захтевима странака. Сем наведеног ова одредба се не примењује и када се преиначење односи само на камату као споредно тражење.

На основу изложеног Врховни касациони суд је применом члана 404. релевантног ЗПП ревизију тужилаца одбацио као недозвољену и одлучио као у ставу другом изреке ревизијског решења.

Одлучујући о ревизији тужених, која је дозвољена имајући у виду да се истом побија усвојени тужбени захтев за износ од 172.171.766,82 динара, што је изнад ревизијског цензуса, Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у побијаном делу, а у границама прописаним чл. 399. релевантног ЗПП и одлучио да је ревизија тужених основана.

Побијана пресуда није захваћена битном повредом одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. тачка 9. ЗПП, на коју се у ревизијском поступку пази по службеној дужности и на коју указују тужени ревизијом, јер су пуномоћници првотуженог адвокати имали потребно овлашћење за вођење ове парнице, потписано од директора првотуженог, који је био овлашћено лице за заступање првотуженог, што произилази из извода из регистра Агенције за привредне регистре, те првотужени није био неовлашћено заступан. Указивање ревизијом у овом спору да је у предмету првостепеног суда П бр. 204/15 формираном након раздвајања поступка по противтужби, оцењено да пуномоћје за заступање првотуженог није уредно, те је тужба одбачена, без утицаја је у овом поступку, јер се све евентуалне неправилности у другом поступку могу отклонити коришћењем законом прописаних правних лекова у том поступку.

Није основан ни ревизијски навод да је изрека побијане пресуде неразумљива и противречна, јер је другостепени суд потврдио првостепену пресуду у делу усвојеног захтева за главни дуг, са каматом од 24.02.2015.године, па до исплате, док је преиначио првостепену пресуду и одбио захтев за камату за период од 15.09.2011.године до 24.02.2015.године, на који начин је правноснажно одлучено о целокупном тужбеном захтеву.

Међутим, основан је ревизијски навод да су нижестепене пресуде у усвојеном делу тужбеног захтева донете уз битну повреду из чл 361 ст. 2 т. 12 ЗПП и уз погрешну примену материјалног права, због чега чињенично стање није правилно ни потпуно утврђено, а што је разлог за њихово укидање.

Ни првостепена, ни другостепена пресуда у образложењу не садрже чињенично стање утврђено на основу изведених доказа које је суд ценио применом члана 7. и 8. ЗПП, односно уз примену правила о терету доказивања из члана 223. ЗПП, нити судови дају правну квалификацију уговорног односа између парничних странака чијим неизвршењем је за тужиоце наступила штета у виду изгубљене добити.

Првостепени суд након цитирања навода странака и навођења доказа које је извео, одмах изводи закључке о солидарности тужилаца на основу члана 425. ЗОО и члана 7. Уговора о осинивању првотуженог, док солидарност тужених утврђује применом члана 413. ЗОО, у вези са чланом 2. тачка 2. Уговора чланова

друштва. При томе сам не утврђује садржину уговора, када су и између кога закључени и шта су права и обавезе уговорних страна, већ те податке наводи кроз реферат тужбе и наводе тужилаца у току поступка. Солидарност тужилаца заснива на чл.7 Уговору о оснивању првотуженог и једнаком праву гласа тужилаца као оснивача првотуженог, који није сразмеран уложном капиталу и уделу, а поред тога констатује да су ова два друштва персонално повезана. Из ових чињеница не произилази солидарност тужилаца као поверилаца, тим пре што у даљем току образложења првостепени суд примењујући одредбу члана 155. ЗОО утврђује посебно уговорену добит од 1.500.000 евра коју би само тужилац првог реда остварио на основу продаје непокретности, да је дошло до планиране изградње, при чему не наводи ни утврђује којим уговором, под којим условима и између кога је та добит уговорена. Другостепени суд прихвата разлоге првостепеног суда проширујући разлог за солидарност тужилаца и на чл.11 Уговора о оснивању друштва чија садржина није утврђена.

Солидарност дужника првостепени суд изводи из члана 2. тачка 2. Уговора чланова друштва по коме је првотужени био обавезан да тужиоцу првог реда плати изградњу објекта, због чије изградње је основан првотужени, те да је потписивањем овог уговора од стране друготуженог, а који је уговор садржао обавезу првотуженог да плати изградњу, правни претходник друготуженог као оснивач првотуженог приступио дугу првотуженог као своје ћерка фирме у смислу члана 451. ЗОО. Суд не даје разлоге да ако пасивну солидарност заснива на уговору чланова друштва да су потписиници тог уговора сви чланови друштва, па и тужиоци, те да ли се и у односу на њих ради о приступању дугу, односно конфузији повериоца и дужника. Другостепени суд солидарну одговорност тужених заснива и на одредби чл.206 ст.1 ЗОО јер се ради о уговорима у привреди који су закључени у обављању делатности те да је у питању дељива обавеза. Нејасно је који је од уговора закључених између странака третиран као уговор у привреди са облигационоправним дејством и о којој дељивој обавези је реч обзиром на више уговора са различитим обавезама.

Нижестепени судови утврђују да је предмет тужбеног захтева накнада штете у виду измакле добити, коју су тужиоци објективно очекивали од изградње и продаје објекта, због кога је основан првотужени и закључен уговор чланова друштва. Посао изградње се према утврђењу првостепеног суда састоји у чињеници да је тужилац првог реда продао туженом првог реда објекат у изградњи, за који је тужилац требало да прибави неопходну урбанистичку и грађевинску документацију, да изгради објекат, а првотужени, односно његов оснивач да плати изградњу, при чему је у овом контексту као оснивач третиран само друготужени. Првостепени суд такође утврђује да је првотужилац обезбедио акт о урбанистичким условима, чиме је испунио своју обавезу из уговора о купопродаји пословног објекта, док првотужени није исплатио целокупну купопродајну цену, те да првотужени и друготужени нису испоштовали уговорне обавезе о изградњи и продаји објекта, површине од 12.000 м² бруто из кога би се остварила добит која се у имовини тужилаца основано очекивала према редовном току ствари. Међутим није утврђено да ли је и када уговорен рок изградње објекта, да ли је у оквиру тог рока прибављен акт о урбанистичким условима, обзиром да је информација о локацији издата од Секретаријата за урбанизам и грађевинске послове, Сектор за спровођење планова 03.11.2010.године. Стога је основан ревизијски навод да није разјашњено како је штета процењивана за

период 2010.године, а обзиром и на протек времена није утврђивана оправданост одустанка од финансирања изградње на основу дописа од 16.03.2011.године, којим је директор друготуженог обавестио тужиоца првог реда да ће престати обезбеђивање новчаних средстава за ову сврху.

Према утврђењу првостепеног суда тужилац је прибавио акт о урбанистичким условима, односно информацију о локацији за коју тужени тврде да није акт о урбанистичким условима. Није утврђено које су све биле обавезе првотужиоца у вези изградње објекта и да ли је уговорено финансирање изградње објекта, или накнада трошкова изградње по извршеним радовима и испостављеним ситуацијама или фактурама, те је остало неразјашњено на основу чега је сва одговорност за неизградњу објекта на туженима.

Првотужилац је по уговору о купопродаји непокретности за исту требало да прими њену противвредност. Према досадашњем утврђењу изградња је требало да буде финансирана од стране тужених. Следом реченог нејасно је која су улагања тужилаца у нов објекат те како су тужиоци основано могли очекивати добит коју тужбом траже јер није утврђено шта је уговором чланова друштва предвиђено у погледу расподеле добити ако се изврши градња, а шта за случај да се не изврши градња и не прибави употребна дозвола за 12.000 м².

Тужбени захтев тужилаца за накнаду штете у виду изгубљене добити заснован је на разлици између прихода очекиваног од продаје пословног простора и гаражних места и процењених трошкова изградње, уз одбитак пореза на добит. Досуђени износ добити тужиоцима подразумева да је цео објекат продат и то у обрачунском периоду новембар 2010.године до подношења тужбе. При одлучивању о висини досуђене штете нижестепени судови нису ценили реалну могућност продаје објекта обзиром да је и приликом вештачења изражена резерва у том погледу, те да би реално било очекивати 20% до 30% могућности продаје. На те околности нижестепени судови се не изјашњавају, већ усвајају тужбени захтев имајући у виду само разлику између процене грађевинске вредности објекта и процењеног прихода од продаје објекта умањеног за порез на добит од 10%.

У поновном поступку првостепени суд ће отклонити битну повреду и утврдити све релевантне чињенице на које је указано овим решењем, те ће донети нову одлуку о тужбеном захтеву у укинутом делу и трошковима поступка.

На основу изложеног и члана 406. став 1. и 407. став 2. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа-судија,
Бранко Станић,с.р.**